Valtuustoaloite Orivedestä ikäystävällinen kaupunki

Kaupunginvaltuusto 18.11.2024

Kaupunginvaltuuston esityslistalla olleiden asioiden tultua käsitellyksi puheenjohtaja totesi, että Keskustan kaupunginvaltuutetut ja muut allekirjoittaneet valtuutetut ovat jättäneet valtuustoaloitteen Orivedestä ikäystävällinen kaupunki.

Aloite kuuluu seuraavasti:

”Kaupunki on asukkaitaan ja heidän palveluitaan varten. Oriveden kaupungin asukkaista 28 % on yli 64-vuotiaita ja yli 80-vuotiaiden suhteellinen osuus kasvaa nopeasti. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueelle, joka pyrkii karsimaan palvelut vain lakisääteiselle tasolle. Ennaltaehkäisevät palvelut kuuluvat lain mukaan kunnalle.

Hyvinvointialueen näkökulma on tarjota vain lakisääteiset palvelut, mikä tarkoittaa ennaltaehkäisevien palvelujen lopettamista kokonaan tai karsimista minimiin. Suunnitelmissa on esim. päivätoiminnan lopettaminen tai sen muuttaminen digitaaliseksi, jolloin digitaidottomat jäävät vaille palvelua. Näin yhä useammat korkeaan ikään ehtineet henkilöt jäävät vaille sosiaalisia suhteita ja yhteisöllisyyttä.

Erilaisten järjestöjen toiminta tulee vuosi vuodelta tärkeämmäksi yhteiskunnan palveluiden heikentyessä. Järjestöt tarvitsevat lisää vapaaehtoisia esim. hiljattain eläköityneistä henkilöistä ja niiden toimintaa tulee kaupungin tukea esim. tarjoamalla kokoontumistiloja.

Nykyään hoidetaan kotona asuvia hyvin heikkokuntoisiakin vanhuksia kotisairaanhoidon tuella. Tärkeää olisi löytää uusia vapaaehtoistoimintaan perustuvia toimintatapoja heidän yksinäisyytensä helpottamiseksi ja elämänlaatunsa parantamiseksi.

Oriveden kaupungin vanhusneuvosto toimii kiitettävän aktiivisesti, mutta työsarkaa on paljon ja resursseja tarvitaan. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota yli 80-vuotiaiden hyvinvointiin. Moni vanhus pelkää joutuvansa heitteille. Ikäystävällisessä kunnassa iäkkäiden asukkaiden toiveita ja tarpeita kuunnellaan, palveluita kehitetään ja niiden toteutumista seurataan järjestelmällisesti vuosittain kaupungin ja järjestöjen yhteistyönä. Tulokset dokumentoidaan ja tuodaan vuosittain tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Oriveden Keskustan valtuutetut ja muut allekirjoittajat esittävät, että Orivesi julistautuu ikäystävälliseksi kaupungiksi sekä ryhtyy kehittämään ja seuraamaan systemaattisesti etenkin yli 80-vuotiaiden kuntalaisten asemaa ja palveluita. Samalla kaupungin tulisi harkita liittymistä WHO:n ikäystävällisten kaupunkien verkostoon.

Orivedellä 18.11.2024

Marjo Mäkinen-Aakula
Annamari Aitolahti
Pekka Tuhkanen
Timo Raita-aho
Maija Ylistalo
Touko Sikala
Ulla Eronen
Manu Salomaa

Jyrki Tuomaala
Sini Kahilaninemi
Timo Malinen
Anne Kahelin
Reijo Kahelin
Kirsi Mäkinen
Antti Nieminen”
Jussi Viljanen
Jussi Teppola
Ulla Korolainen
Mari Lind
Miia Saarinen
Aino Mäkelä

Puheenjohtaja otti valtuustoaloitteen vastaan ja totesi, että aloite lähetetään kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

- - - - - - - - - - -

Kaupunginhallitus 09.12.2024 § 249

Esittelijä

Päätösehdotus — Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnalle valmisteltavaksi siten, että valmistelu toimitetaan kaupunginhallitukselle 30.4.2025 mennessä.

Päätös — Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - - - - - - -

Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta 13.02.2025 § 10

Valmistelija — Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Aloitteesta on käyty keskustelua kaupunginhallituksen kokouksen jälkeen ja on yhteisesti todettu, että kyseessä on strateginen linjaus, joka koskee muitakin kuin vain hyvinvointi- ja elämänlaatupalvelualuetta. Hyvinvointijohtaja valmistelee asiaa ja aihetta käsitellään kaupunkistrategian päivityksen yhteydessä.

Toimivalta — Hallintosääntö 27 §

Esittelijä — hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus — Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta merkitsee tiedoksi selvityksen. Asia tulee lautakunnan käsittelyyn viimeistään syyskaudella 2025.

Päätös — Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - - - - - - - - - - - -

Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta 24.09.2026 § 56

Valmistelija — hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Aloitetta on käsitelty mm. kaupungin johtoryhmässä, ja käsittelyssä on päädytty siihen, että aloitteessa esitetyt toimenpide-ehdotukset otetaan huomioon hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinnassa.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma on laadittu kolmen keskeisen painopisteen ympärille: terveellisillä elintavoilla hyvinvointia, osallisuudella ja yhteisöllisyydellä hyvinvointia sekä turvallinen ja viihtyisä elinympäristö hyvinvoinnin perustana.

Tavoitteet ja toimenpiteet on pyritty laatimaan niin, että ne koskevat mahdollisimman suurelta osin kaikkia ikäryhmiä.

Suunnitelman vahvoja teemoja ovat mm. yksinäisyyden vähentäminen (esimerkiksi erilaiset tapahtumat, harrastukset ja retket, eri-ikäisten kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen, kulttuurikaveritoiminnan vakiinnuttaminen sekä vapaaehtoistyön uusien toimintamallien kehittäminen yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa), digitaitojen ja digiturvallisuuden vahvistaminen (mm. matalan kynnyksen neuvonta ja koulutukset) sekä lähiympäristön kehittäminen esteettömäksi ja turvallisemmaksi (mm. kunnossapito ja valaistus). Nämä kaikki toimenpiteet koskettavat vahvasti ikäihmisiä.

Syyskuussa 2026 on perustettu Oriveden ikäihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen verkosto, jonka keskeisenä tehtävänä on seurata kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman ja hyvinvointialueen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman toteutumista sekä valita paikallisesti tärkeitä tavoitteita ja toimenpiteitä, joita lähdetään edistämään yhteistyössä. Verkostossa ovat edustettuina kaupunki, Pirha, Palvelutalosäätiö, seurakunta, vanhusneuvosto ja yhdistykset.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain hyvinvointitilinpäätöksessä sekä kaupungin talousarviotavoitteiden toteutumisen yhteydessä. Erillistä raporttia ikäihmisille suunnattujen tavoitteiden toteutumisesta ei ole tarkoituksenmukaista laatia, vaan ne raportoidaan osana muuta kokonaisuutta sekä IKI-hyte-verkoston kautta.

Toimivalta

Hallintosääntö 27 §

Esittelijä

hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus

Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päättää:

1. todeta, että aloitteessa esiin nostetut asiat on huomioitu hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa vuosille 2026-2033 ja konkreettisia toimenpiteitä toteutetaan vuosittain talousarvion puitteissa.
2. lähettää vastineen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Asian käsittely

Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päätti muuttaa kokouskutsun mukaista asioiden käsittelyjärjestystä siten, että lisälistan asia § 57 Valtuustoaloite Orivedestä ikäystävällinen kaupunki käsiteltiin ennen asiaa § 56 Muut esille tulevat asiat.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - - - - - - - - - - - -

Kaupunginhallitus 19.10.2026 § 214

Toimivalta hallintosääntö § 23

Esittelijä kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se

1. merkitsee tiedoksi hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan vastineen valtuustoaloitteeseen.
2. toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - - - - - - -

Kaupunginvaltuusto 26.10.2026 § 59
521/00.01.06/2024

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto

1. merkitsee tiedoksi hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan vastineen valtuustoaloitteeseen.

2. toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Asian käsittely Keskustelun aikana kaupunginvaltuutettu Marjo Mäkinen-Aakula esitti, että asia palautetaan valmisteluun.

Kaupunginvaltuutettu Annamari Aitolahti kannatti valtuutettu Marjo Mäkinen-Aakulan esitystä.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannattettu muutosesitys ja tiedusteli valtuustolta voidaanko yksimielisesti päättää asian palauttamisesta valmisteluun hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnalle. Kaupunginvaltuusto oli yksimielinen.

Päätös

Kaupunginvaltuusto

1. merkitsee tiedoksi hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan vastineen valtuustoaloitteeseen.

2. palauttaa asian valmisteluun hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnalle.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - - - - - - -